

Speculator versus investitor de portofoliu

La deschiderea unui cont de investitii intermediarul sondeaza intotdeauna clientul referitor la apetitul acestui fata de risc. Se incearca intr-un fel sau altul incadrarea investitorului intr-o anumita tipologie pentru a putea stabili cele mai bune instrumente si strategii de investitie. Raportand modul in care se reflecta in politica de investitie a fiecarui investitor dorinta de a-si asuma sau nu riscuri distingem multe tipologii de clientii, acestia plasandu-se intotdeauna intre extrema de sus - speculatorul si extrema de jos- cea a investitorului de portofoliu.

Speculatorul, trecand peste numeroasele abordari si definitii, este in cautare de randamente mari, mult peste media pietei si este constient ca acest fapt impune asumarea unor riscuri mult mai mari. El cauta continuu noi oportunitati, nu isi permite orizonturi de timp generoase pentru investitii, este informat si are foame de informatii. Speculatorul dedica cel mai mult timp investitiilor bursiere, fiind omniprezent pe piata. De aici vine si rolul sau profund pozitiv (desi in Romania termenul de speculator continua sa aiba conotatii nefericite pentru majoritatea publicului) de a evidentia toate inegalitatile pietei, de a semnala ce e ieftin si ce e scump mult mai repede decat celelalte categorii de investitori.

Cealalta extrema a pietei: investitorul de portofoliu are un comportament mult diferit. Cu reactii mult mai lente, dar si mai bine fundamentate, investitorul de portofoliu doreste sa isi creeze o «colectie de active» care in timp sa ii aduca beneficii peste media altor oportunitatii. Gandind pe termen lung acesta pare deseori ca face abstractie de evolutia pe termen scurt a pietei bursiere, reusind prin acest comportament sa echilibreze deseori piata. Prin echilibru, constanta si o anume rigiditate investitorul de portofoliu este cel care determina in timp cresterea activitatii bursiere, el fiind piatra de temelie a cresterii oricarei Burse.

Am facut aceasta extrem de succinta trecere in revista a celor doua tipologii de investitori pentru a incerca sa vedem cum sta piata romaneasca in acest moment prin prisma publicului investitor. Acesta curiozitate provine si datorita faptului ca unul dintre obiectivele conducerii Bursei romanesti (poate cel mai ambitios) este de avea in cativa ani un numar de 300.000 de investitori la cota Bursei.

In mod evident sunt putini cei care pot fi catalogati drept 100% speculatori sau investitori de portofoliu, in practica intalnind diverse combinatii ale celor doua tipologii. Este interesant de observat privind spre dinamica numarului de clienti noi veniti in piata ca cele mai mari cresteri coincid cu scaderi ale randamentelor celorlalte oportunitati de investitie (in special al depozitelor bancare). Dublarea numarului de investitori in perioada 2004-2005 s-a datorat mai ales acelor persoane care au fost atrase de Bursa prin prisma posibilitatii obtinerii unor randamente mai mari. Avem astfel din aceasta perspectiva un comportament general al noilor veniti majoritar de speculator.

Pe de alta parte statisticile oficiale ale BVB indica cresteri substantiale ale celor care investesc tocmai in momentele in care cursurile trec din maxime istorice in alte maxime. Rationamentul este simplu: increderea in investitie nu vine din analiza pietei sau a activelor pe care le poti cumpara ci din cea a rezultatelor obtinute; daca unii castiga, atunci am sanse mari si eu. Acesti investitori aproape ca fac abstractie de riscuri. Din nou comportament de speculatori.

Nu il ultimul rand o privire, din punctul de vedere al unui investitor, spre evenimentele importante care au marcat piata de capital romaneasca in ultimii ani ne prezinta o perspectiva interesanta: am avut extrem de multe modificari legislative dar si mai multe propuneri de modificari, luari de pozitie mai mult sau mai putin oficiale pe diverse teme. Multe lucruri s-au schimbat de mai multe ori pentru

a ajunge in acelasi loc sau fel de unde plecasera, iar altele intarzie sa se schimbe. Termenele privind listarile noilor emitenti, regulamentele, modificarile legislative, etc sunt cu consecventa incalcate. Si peisajul poate continua in aceasi nota, el facand sa para o himera ambitia de a realiza un plan investitional pe termen mai lung. Mediul in care piata functioneaza impinge chiar el fiecare investitor spre un comportament de speculator.

Concluzia ca avem o piata dedicat speculatorilor, care se desprinde din paragrafele de mai sus, nu este noua si ea este evidentiata si de alte evolutii de pe piata bursiera. Succesul bursei de derivate din Sibiu – cu o oferta calata pe specificul investitorilor speculatori, activitatea extrema de redusa la BVB in perioadele de declin al cotatiilor (atunci cand speculatorii de pe BVB nu au posibilitatea de castig), inertia deseori resimtita a ajustarii cursurilor de tranzactionare la informatiile cu caracter fundamental sunt semne ale caracterului predominant speculativ al pietei romanesti.

Tocmai aici este miza unei dezvoltari durabile a pietei romanesti, din punctul de vedere al investitorilor atrasi, si anume cea a unei oferte la fel de atractive si pentru investitorii de portofoliu. Deocamdata insa lipsesc mai multe ingrediente cele mai importante fiind: lichiditatea bursiera, stabilitatea legislativa, diligenta actorilor pietei fata de noii clienti si nu in ultimul rand publicitatea in randul marelui public.

Alin BRENDEA

11 august 2006